

A' RÓMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Szombaton 1. Septemb. 1787.

Békesség és Tzivodás.

Az ellenséges lelki Ördög, ki Amérikából azért
jött vala által Európába, hogy a' Státusoknak
meg-betsülhetetlen belső tfendességeket meg-zavarja,
a' maga fekete táborával, észre vehetetlen módon ta-
pasztaltatik tovább tovább vándorolni. Az A. Belgi-
umi Députátusoknak hirtelen való Bétsből lett el-me-
netelek, noha fokféle gondolatokra szolgáltattanak va-
la alkalmatosságot, mindazáltal már most bizonyoson
mondhatjuk, hogy a' F. Monárkha hatalma, és az A.
Belgák' szabadsága között egyenlő akarattal edgy olly
határ vonatott, mellyszerént mind a' F. Monárkha
hatalma és bölts tzélja, mind a' Belgák' szabadsága
és privilégiuma edgymást minden meg-ferződés nélkül

szeregettel ölelgetik, és ha az egész világ újság-írója
's azokkal én magam-is azt írnám, hogy Belgium erő-
szakoson kényszerítették a' maga hívségére, tökélete-
sen el-híheti ki-ki, hogy a' mi F. Monárkhánk
és az ő titkos Tanátsoffai fokkal böltsebbek, mint
azok, kik a' belső tfendefléget fegyverrel és véron-
tással kívánnyák plántálni — és hogy a' F. Tsászári
Belgium és annak örökös Ura között, minden fegyver
zördülés nélkül tökéletes békeflég lészzen. Nem igaz
a' mit némelly német Írók irtanak, hogy a' Monárkha
a' Députátufokat első tekintetre mingyárt viszfzaküldette
vólna, ezeket igen szíves atyai kegyelemmel maga
eleibe botsátotta, meg-halgadta és meg-engedte, hogy
akár edgyütt, akár különösön ő hozzá szabad bé-me-
netelek lehesfen, és a' magok gondolataikat szabadon
minden tartózkodás nélkül ki-adhallák; a' honnan —
Noha itten már tökéletes tfendefléget reménylünk —
Hollándia! — Frantzia Ország! — Vándaról a' ze-
nebonát szomjúhozó ördög edgyik Birodalom határ-
széliből által a' másikba, és éppen akkor, midön egész
Európa Hollándiára függesztette szemeit, Frantzia Or-
szágnak és a' Parlamentumnak azon álhatatosflága, melly-
szerént magát a' Királynak portzió-vetése ellen szegez-
te, nagy zenebonát és nyughatatlanságot láttatik maga
után vonni. A' Király, kinek még nagy attyának
véghetetlen adóflága-is vallain hevernek, erővel azt
akarja vala, hogy a' petsétes (Stempel) pappiros fel-
állittása jövedelmével, és az Ország' meg-nagyobbí-
tott adojával, mellyet előbb 120 milliommokra akara,
fel-vinni. ezen adóflágot le-fizetgeffe; mellyre ugyan
erőszakoson rá-is vette vala az Orzágnak némelly fe-
jeit, hogy 80 miliomnyi jövedelemről való kívánsá-
gát subscribálták vala; de annakutánna a' Parlamen-
tombéli fő Férfiak, látván a' népnek el-hordozhatat-
lan

lan terhét, megínt ellene mondának, és az első subscriptiót, mint erőszakost, erőtlennek és semmire valónak jelentvén, tellyességgel a' nép terhe szaporodását meg-nem engedik. Látván a' nép, hogy a' Parlamentum pártját fogja egészen fel-büzdült, és az utolsó Parlamentumi gyűlésből *Dival d'Espremenil* Úr, ki a' népnek leg-nagyobb párt fogója, az öszve-gyűlt fokoságnak karjai között ölben, mint edgy győzedelmi pompával viteték haza, az öszve-gyűlt népnek ezen öröm kiáltása között: *éljen a' Parlamentum!* és a' Parlamentum tökéletesen el-is végezte, hogy erőszakoson fogjon a' dologhoz - - -, mellytől nem kevésbé félhetünk, a' frantzia Ország belső tsendesség minden órán fel-zavarodik és szomorú ki-menetele lészzen. A' Király már utóljára látván, hogy a' fő Rendekkel semmire sem mehet, arra foka-dott: én a' magam adósságait meg-fizetem, az Ország' és a' nagy-atyám adósságait keröket pedig az Ország-ra és a' Parlamentumra igazítottam, lássa mit tsinál vele. Midön már ennyire menyen a' dolog, midön az Ország Fejedelme és a' fő-rend között hasoulás va-gyon, jó éjszokat belső tsendesség; meily zenebonáknak támodása annál tsudálkozásra méltóbb, mennél böltsebb Fejedelmek uralkodnak most Európában. Ha a' tökéletes tsendesség A. Belgiumban (mellyet bizonyoson reménylünk) hirtelen helyre talál állani, a' Hollándiai Zenebona véghetetlen hasznára lészzen; mert sok pénzes lakosok által fognak költözni beléjje: — Azonban mindenekről a' következő idő téfszen bővebb bizonytságot; mert most annyi a' Hír, mintha az egész világ vén aszfzonyokból állana, vagy az idő maga szüntelen szülő hírrel volna viselős, a' honnan — még több F. Ts. Regementeket-is mondonak, hogy induló parantsolatott vettének legyen, és edgy

Gallitziából jött tudósítás azt erősíti, hogy az ott lévő minden hadi-nép mózdúl-ki onnan, és 40000 Muszkák mennek őrizetére — ki tudja mere ugrik a' meggyúlt rakléta? hátha a' szomszéd kontyokon akar valami kis igazítás történni, és a' Prufzszus Tábora-nak-is más a' tzélja, nem a' Hollándiai fajt; minthogy ezekkel csak a' békák hadakozhatnak — és azt mondják, hogy az Ánglus önként akar közbenjárói hivatalt vállalni közöttük. Nagy Politika ez.

Elegyes Tudósítások.

A' Magyar Országi Septem-Virális Táblán volt Tanátsos Báró Sándor Úr ö Nagysága, a' maga hofzszas és hív szolgálatyának meg-jutalmaztatásául a' Sz. ISTVÁN kissebb keresztes Rendjével meg-ajándékoztatván, a' F. Monárkha által Gróffá tétetett. — A' N. M. Királyi Testürzők fergének nagy érdemű Fő-Kapitánya Hertzeg Eszterházi ezen Hivatalát önként le-tévén (az egész Bétsi Públikum úgy beszéli) helyébe Fő-Hadi-Vezér Gróf Károly Úr ö Excellenja téteték ezen N. K. Testörző Seregnek Fő-Kapitányának. — A' mi Kegyelmes Monárkhánk' maga Országait böldegíttani kívánó szorgalmatosllága, a' Természet' Hazabéli ajándékaira és terméseire nézve, melly nagy hasznat okozott légyen, ezen edgy példátskából-is könnyű által látni. Edgynehány esztendők alatt tett jegyzések szerént, a' Bánátusban, az ezelőtt volt esztendőkben közönségesen 350 ezer mása gyapjú adattatott-el, mellynek jóvát, minden nevezetes külömbség nélkül 150 ezer mására, allyát pedig 200 ezer mására vethetjük. A' Lakofok eddig ennek jóvát 15 forintokon, az alját pedig 7-en és 30 kr. adták. Az egész gyapjuból bé-jött summa tehát a' jó gyapjúért 2 Milliomra és 250, mindenestől esz-

tendőnként 3 milliomra 750 ezer forintra ment; a' külső Országi portékáknak még-tiltása annyira vitte a' Hazabéli kereskedést. — Az idén pedig a' szebb juh-gyapjának másája 16 forintra 40 kra. hágott, az alábbvalónak pedig 13 f. 20 kra.; és így a' közönséges termés fzerént az elsőért 4 milliom, a' másodrendbéliért 2 milliom 666 ezer 666 f. és 40 kr. mind öszve 6 milliom 666 ezer 666 forintra menvén, úgy hogy, tsak a' tavalyi nyereségnél-is az ideji 3 millióval több. — E' tsak a' gyapjuból való nyereség — hátha még a' F. Monárkha a' maga kereskedésbéli tzeljét tökéletesen véghez vijénde, melly nagy hasznára fog-lenni Hazánkknak. — Most telik-be azon köz-mondás: *nem tsinál Barátot a' Tsjukja!* mert a' napokban 2 személlyéket Papi köntösben vivének a' Lembergi tömlőtzebe. Az edgyik edgy orosz Popa volt, ki az ezüst garasból aranyot festvén, a' tudatlan köz-nép között úgy tsalárdkodik vala; a' másik pedig edgy Papi öltezett alatt lappangó gonofztévő, ki a' köntös színe alatt véghetetlen tolvajságokat vitt vala véghez. — *Thurotz Vármegyéből* írják, hogy 3 esztendőktől fogva olyan kellemetes kyári napokról nem emlékeznek, mint az idén, és noha kevés gyümölsök vagyon; de igen jól meg-ért. Ezen Vármegyében a' tűz tett nem régiben fok károkat. 9-dik Aug. *Sklábina* és az e' mellett lévő *Zábor* nevű faluk egészfen hammuvá levének, és 12-ben *Blatnitza*. Sok más faluk-is szenvedtenek ezen esztendőben itten károkat a' tűz által. — Edgy bizonyos *Fekes György* nevű Udvari Gazda Pesten, a' Marhadög gyógyításában olly hasznos orvoflágot talált-felt, melly a' fokszori fzerentsés próba és meg-visgálás után a' Vármegyétől-is helyben hagyatott; azért a' kiknek ezen orvoflágra szukségek találna lenni, azok magokat

kat a' fenn-nevezett Bárom-Orvosnál jelenthetik Pesten, 12 kr- edgy portzió ezen Orvoslágból; 's az ezen Orvoslággal való elés módját-is írásban meg-lehet nálla találni. — A' Nagy-Váradí Oláh Klérus ellenkezni láttatik a' F. Monárkhától nem régiben a' Lembergi vólt Seminárium Direktorából tett, Unitus Püspök Úrnak bé-fogodásában. Azt vetik okúl, hogy ez nem tsak idegen Dioecefisből való, hanem azonkívül idegen Nemzetből való-is; ezért félő, nehogy ezen szelid nyáj a' maga esmeretlen Pásztorától el-áljon, 's a' nem edgyesült Görög vallásra által áljon. Azt-is hányák vetik, hogy ezen Püspök Úr nem rég hogy a' maga tudományait végezte, és sok más efféle kopoz erőtlenségekkel állanak elé. Azonban, ha a' Papok a' népet nem öztönözik, hanem az efféle dolgokban tanítják és jóra-intik, ezen akadájok leg-kis-lebbek. — Lengyel Országból erősítik, hogy valamint a' Muszka, úgy a' Török részéről, mind a' szárazon, mind a' vizen való hadi-készületek rend-kivül valók. — Edgy levélből olvasom, hogy a' Hollándiai Pátrioták és a' Printz részen lévőek között ezen hónapnak elején véres tsata történt. Az első a' Printz Kastélyára akárván titkon olly véggel útni, hogy minden drágaságait a' magokkal vitt szekereken elhozván, a' Kastélyt fel-gyújtsak és hammuvá tegyék, ezt a' Printz részen lévőek észre vették, és kemény tüzeléssel állattanak szemközbe edgy-mással, a' honnan sokan el-is estenek a' tsatában, némellyek pedig fogságra vitettek; de itt-is a' Pátrioták győzedelmesebbeknek lenni íratnak. — Az *Orániai* Hertzeg, és Hertzeg *Darmstadt*, a' véghetetlen Újságot látó fokoságtól követtetvén, magok-is az ütközött után itten meg-jelenének, és a' keményen tüzelt népnek hívségét meg-köszönnvén, 6 heti dupla 'Soldal meg-ajándékozta

dékozta őket, a' sebefekeket különösen meg-ajándékozta; edgyet leg-ottan Tiszté tett. Már most, miolta a' Pruszszus Tábor szaga-is az orrakba jutott ezerekenként vesznek szolgálatot a' Printz Zászlója alatt, és ez az, a' mi Hollándiának veszedelmét éreli; mert az idegen ellenség még eddig igen kevésre mehetett velek. — A' Sz. Pápa Római Udvarának fő Kapitányához nem régiben küldött Leveléből a' F. Pruszszus Királynak tökéletesen ki-tetszik, hogy ezen 2 Udvar edgymással kivánt barátságban élnek. — A' Mexikóból Rómába érkezett Levelek szerént, innen minden Missionáriusok (Terítő Papok) a' két leg-öregebb Kaputzinusokig ki-üzettek. Nápolyból tudósítatunk, hogy Rómában edgy Jaci Kamposiorittó nevű Herzeg Kis-aszfzony egy Apátza Klastromban nagy őrizet alatt tartatik, és kényszerítettik, hogy mondoná-meg: mi vólt a' tengerbe vettetett kosárba. Ezen szűznek Secretáriusja el-illantott Spanyol országba --. A' Sz. Pápa, a' maga nyavallyáiból annyira fel-gyógyúlnak íratik, hogy már a' látogatókat ugyan el-fogodja, de igen ritkán; mert a' tsontokba állott köszvény és más nyavallyák miatt máig-is fájdalmokat kényszerítettik szenvedni. — Takaradnak-fel a' Dunán a' Tábori Lisztes Hajok Magyar Országból; a' Hadi sergek mindenfelé mozgásban vagynak; a' külömb-külömb-féle menő jövő Kurirok az után edgymásnak köszöngetnek, és *nota bene* — tegnaptól-fogva Bétsben azt futtogják, hogy a' Török a' Muszkának minden bizomnyal hadat izeut. Itt tovább nem szólhatunk; mert még minden bizonytalan. — A. A. Z. Nro. 280. 30. Aug. Edgy bizonyos Papi Székbe, nem régiben, a' Kristus Keresztje Partikuláját, melly illy irással vala authentizálva: *Franciscus Nicolaus Angelus Maria Landini Sacrarii Apostolici Praefectus et Solii Pontificii Assistens*, bé-akarják vala vitetni az approbátzióra; 's mi lesz belőle? A' Ha-

tár-széleken lévő Harmintzadi vizsgáláson edgy valaki az *Angelust* ki-törölven *Asinust* írt helyyébe, és az *Apostolici Praefectus* helyyébe, *Apostoli Barmak* és ökrek vagytak. A' Kristus' valóságos Keresztye autentizált partikulájával-is mit nem tselekefznek a' gonofzszak! — *Ungvár*. Hat Oláhok, kik bizonyosúta-zó Kalmárokat tsak most öltének vála meg Tfanád Vár-megyében, nem elégvének-meg ezzel, hanem edgy Vendégfogadost-is, ki az ő gyilkosi tudományoknak titkos tudója vala, az örökké-valóságba küldének. Ez-után nem fok idő múlva el-fogatának, és midőn Szól-nak Vármegyébe, a' honnan valók valának, vízfza-küldettettek vólna; az erdön menő úttyokban más nyan ezen Seregbéli Tolvajokat találván, kettőt a' magok ör-zőjek között agyan ütének, a' többit széjjel-verék, és így az igazság körme-közzül magokat ki-szabadíták. — Nem tsak a' mi Hazánkban történnek ilyen veszedelmes dolgak; mert Lembergben-is 40 Tömlötzben lévő go-nofztévők nem régiben, azon kívül, hogy a' Tömlötz-tartó, vagy más vigyázok valamit észre vehettek vólna, edgynehány hónapok alatt olly meszize jukat ástának va-la a' föld alatt, hogy ezt látok minyájon bámulással tsudál-koznak vala rajta, a' külső városig ki-ástak' vala már a' föld-alatt, hól edgy valaki éjszakának idejen, midőn már szinte közzel vólnának a' magok rzéljokhoz, észre-vé-vé a' föld-alatt való lármát, hírré tevé, és a' Tiszt-vi-felők a' tömlötzbe menvén, hát 10-en fohólt sintsenek a' Rabok, 's hát a' föld-alatt már szinte ki-ásnak. Azon a' helyyen, hól már ezeknek ki-menő helyyek vala, fok pus-ka-port, kenyeret és fegyvereket találának. Ezeknek len-ni kellett szabadon valakijeknek, ki asó és más szerfzá-mokat adott vala titkon nékiek, és a' kinek a' tömlötz kö-rül lévőek közzül valónak kellettett lenni. Már most ezen gonofztévők éjszakára mindig nyakvasra tétetnek. Rö-vid nap többet fogunk tudni róllak.